

Duitse taalkunde: Taalsysteem en taalverandering (A006657)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 2) Duits Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Leuschner, Torsten LW06 Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodssessie
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting taal- en letterkunde)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits - Grieks)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits - Scandinavistiek)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits - Spaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Engels - Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Frans - Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Nederlands - Duits)	5	A
Master of Arts in de historische taal- en letterkunde	5	A
Uitwisselingsprogramma taal- en letterkunde	5	A

Onderwijstalen

Duits

Trefwoorden

Duits, taalverandering op de verschillende niveau's van het taalsysteem (syntaxis, semantiek, woordvorming, morfologie, fonologie, pragmatiek)

Situering

Dit gevorderd opleidingsonderdeel verschaft de studenten een grondige inzicht in diachrone veranderingsprocessen binnen het Duitse taalsysteem, en in de desbetreffende wetenschappelijke literatuur. Hier worden ook eigen onderzoeksvaardigheden uitgebouwd. Tegelijkertijd kunnen de studenten hun academische taalvaardigheid onderhouden en uitbreiden.

Inhoud

Bij de aangeboden leerstof zal worden ingegaan op diachrone veranderingen binnen het Duitse taalsysteem en de taalkundige verklaring ervan. Aan de hand van enerzijds colleges en anderzijds wekelijkse opdrachten die aanleiding moeten geven tot discussie, worden op een gevorderd niveau theorieën betreffende de verandering van delen van het taalsysteem behandeld (fonologie morfologie, syntaxis, semantiek, pragmatiek), maar ook deze delen overschrijdende veranderingen (bijv. grammaticalisatie).

Begincompetenties

De studenten hebben in Ba3 een grondig taalkundig niveau en een grondig wetenschappelijk inzicht in thema's uit de synchrone (en diachrone) taalkunde verworven. Hier worden op een ver gevorderd niveau relevante thema's uit de Duitse systeemlinguïstiek behandeld.

Eindcompetenties

- 1 Taalveranderingsprocessen in het Duitse taalsysteem theoretisch duiden.
- 2 De aangeboden vraagstukken op een kritisch-wetenschappelijke, analytische manier benaderen
- 3 Kritisch met de wetenschappelijke literatuur omgaan
- 4 Theorieën aan de hand van taalhistorische data (bv. uit diachrone corpora) kritisch evalueren.
- 5 Academisch Duits op een ver gevorderd niveau gebruiken (schrijf- en spreekvaardigheid, scherp taalbewustzijn, academisch stijlgevoel)

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- hoorcollege: 75min/week, theoretische kadering
- zelfstandig werk: voorbereiding van wekelijkse opdrachten (afwisselend lectuuropdracht/onderzoekopdracht)
- 75min/week: bespreking van de (lektuur)opdrachten, werkcollege op basis van input van studenten

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Historische Sprachwissenschaft des Deutschen. Eine Einführung in die Prinzipien des Sprachwandels. 4. überarb.u. erw. Aufl. Tübingen: Narr.

Richtprijs: € 25

Optioneel: ja

Taal : Andere

Auteur : Nübling, Damaris, Antje Dammel, Janet Duke & Renata Sczcepaniak.

Beschikbaar in de bibliotheek : Ja

Bijkomende info: Het boek staat ook in de bibliotheek en is vooral als achtergrondlectuur rond de onderwerpen van het vak aanbevolen.

Type: Slides

Naam: slides

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Beschikbaar op Ufora : Ja

Type: Reader

Naam: Reader met artikelen

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Beschikbaar op Ufora : Ja

Referenties

De standaardliteratuur op het gebied van de Duitse systeemlinguïstiek

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Collectieve en individuele begeleiding

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie open boek

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie open boek

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting bij NPE: "participatie" staat voor wekelijkse voorbereiding van leatuur- en kleine onderzoeksopdrachtjes die schriftelijk voor de volgende les moeten worden ingediend. Een deel van de lessen is telkens gebaseerd op dit input.

Eindscoreberekening

50% NPE -- 50% PE

Belangrijk:

Indien de student niet is geslaagd voor de niet-periodegebonden evaluatie, wordt er een tweede kans geboden via een compenserende activiteit tussen de eerste en de tweede examenperiode.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen of minder dan 10/20 heeft voor één van de onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de gemiddelde eindscore toch een cijfer van tien of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (= 9).

Faciliteiten voor werkstudenten

1. Mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid voor bepaalde onderdelen
2. Mogelijkheid tot verplaatsen van examen
3. Mogelijkheid tot feedback via email, via telefoon, na afspraak

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <https://www.ugent.be/student/nl/administratie/flexibel-studeren>